

เพชรพิณิจ

ที่สุด
101 พันธุ์
ข้าวไทย
อาหารสู่ชาวโลก

หลากหลายพันธุ์
และเรื่องราวของข้าวไทย
นับร้อยสายพันธุ์
อันเป็นความภาคภูมิใจ
ของคนไทย

พิณิจ จันทร และคณะ
รวบรวมและเรียบเรียง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ห้องสมุดสาขาโชติเวช

201021306

rice

คำนำสำนักพิมพ์

คนไทยนับว่าโชคดีมากที่ในน้ำมีปลาและในนามีข้าวรับประทาน เป็นอาหารหลักหลายชนิด อีกทั้งยังเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญที่สุดของประเทศไทยอีกด้วย โดยเฉพาะข้าวที่โด่งดังเป็นที่นิยมไปทั่วโลก ก็คือ **ข้าวหอมมะลิ**

ข้าวหอมมะลิ หรือ Thai Jasmine Rice เป็นสายพันธุ์ข้าวที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทย มีลักษณะกลิ่นหอมคล้ายใบเตย เป็นพันธุ์ข้าวที่ปลูกที่เหนียวในโลกก็ไม่ได้คุณภาพดีเท่ากับปลูกในไทย

กรมการค้าภายในได้แบ่งชั้นของข้าวหอมมะลิ คือ ข้าวหอมมะลิ ชั้น 1 (ดีพิเศษ) มีข้าวชนิดอื่นปนได้ไม่เกิน 5% ข้าวหอมมะลิ ชั้น 2 (ดี) มีข้าวชนิดอื่นปนได้ไม่เกิน 15% และข้าวหอมมะลิ ชั้น 3 (ธรรมดา) มีข้าวชนิดอื่นปนได้ไม่เกิน 30%

นอกจากนี้แล้วยังมีข้าวหอมมะลิที่ได้จากการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ หรือ Organic Jasmine Rice โดยไม่ใช้สารเคมีหรือสารสังเคราะห์

ว่ากันว่าเกษตรกรรายใดสามารถผลิตได้ ไม่ต้องจ้อพ้อค้าคนกลาง มีมูลค่าสูงถึงต้นละเป็นหมื่นบาทขึ้นไป

บรรณาธิการ

คำนำผู้เขียน

หนังสือเล่มนี้ได้จัดทำขึ้นด้วยความภาคภูมิใจในชาวไทย อีกทั้งมีวัตถุประสงค์สำคัญคือมุ่งหวังให้เป็นองค์ความรู้ความเข้าใจและให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายว่าพันธุ์ข้าวไทยที่ปลูกกันอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในพื้นที่ราบลุ่มหรือบนดอยว่ามีพันธุ์ข้าวอะไรบ้าง

จากการรวบรวมของคณะผู้จัดทำ พบว่าในปัจจุบันมีพันธุ์ข้าวไทยมากกว่า 100 ชนิด และที่นิยมบริโภคเป็นที่ชื่นชอบกันอย่างกว้างขวางและมีชื่อเสียงก้องโลกก็คือ ข้าวหอมมะลิ ซึ่งสามารถส่งออกไปขายและนำรายได้เข้าประเทศในแต่ละปีจำนวนมหาศาล

อีกความภาคภูมิใจหนึ่งก็คือ ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาสายพันธุ์ข้าวไทยจนกระทั่งสามารถนำเอาเมล็ดข้าวที่ปลูกได้มารับประทานโดยไม่ต้องหุงต้มเพียงแค่นำไปแช่น้ำเท่านั้น

ท้ายสุดคณะผู้จัดทำต้องขอขอบคุณ **มูลนิธิข้าวไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์/สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์** ที่เอื้อเฟื้อข้อมูล ข่าวสาร ในการจัดทำหนังสือเล่มนี้จนมีเนื้อหาครบถ้วนและสมบูรณ์มากที่สุด

ด้วยความปรารถนาดี

พินิจ จันทร

สารบัญ

หมวดที่ 1

องค์ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับข้าวไทย

10

- ความเป็นมาของข้าวหอมมะลิ
- ความเป็นมาของข้าวเหนียว
- ข้าวกล้อง ข้าวซ้อมมือ
- ข้าวไม่ดองหุง
- ข้าวที่ไวต่อช่วงแสง
- ข้าวที่ไม่ไวต่อแสง
- ข้าวไทยสู่ชาวโลก

หมวดที่ 2

พันธุ์ข้าวนาสวนไวต่อช่วงแสง

28

- กข 5
- กข 6
- กข 8
- กข 12 (หนองคาย 80)
- กข 13
- กข 15
- กข 27
- กข 35 (รังสิต 80)
- กำผาย 15
- แก้วรวง 88
- แก่นจันทร์
- ข้าวเจ้าหอมพิษณุโลก 1
- ขาวดอกมะลิ 105
- ขาวตาแห้ง 17

- ขาวปากหม้อ 148
- ข้าวหลวงสันป่าตอง
- เข็มทองพัทลุง
- ฉ้ายพัทลุง
- ชุมแพ 60
- นางพญา 132
- นางมล เอส-4
- น้ำสะกูด 19
- ปทุมธานี 60
- เฝือกน้ำ 43
- พวงไร่ 2
- พัทลุง 60
- พิษณุโลก 3

- พิษณุโลก 60-1
- พิษณุโลก 80
- ลูกแดงปัตตานี
- เล็บนกปัตตานี
- สังข์หยดพัทลุง
- หางยี 71
- เหนียวสันป่าตอง
- เหนียวอุบล 1
- เหนียวอุบล 2
- เหมยนอง 62 เอ็ม
- เหลืองประทิว 123
- เหลืองใหญ่ 148
- แจ็กเซย 1

หมวดที่ 3

พันธุ์ข้าวนาสวนไม่ไวต่อช่วงแสง

118

- กข 1
- กข 2
- กข 3
- กข 4
- กข 7
- กข 9
- กข 10
- กข 11
- กข 14
- กข 21
- กข 23
- กข 25
- กข 29 (ชัยนาท 80)
- กข 31 (ปทุมธานี 80)

- กข 37
- กข 39
- กข 41
- กข 43
- กข 33 (หอมอุบล 80)
- ชัยนาท 1
- ชัยนาท 2
- บางแตน
- ปทุมธานี 1
- พัทลุง
- พิษณุโลก 2
- พิษณุโลก 60-2
- แพร่ 1

หมวดที่ 4

พันธุ์ข้าวไร่ไวต่อช่วงแสง

214

- กุ้มือทองหลวง
- ขาวโป่งไควร์
- เจ้าขาวเขียงใหม่
- เจ้าสีซอสันป่าตอง
- เจ้าฮ่อ
- ชิวแม่จัน
- ดอกพะยอม
- น้ำรู่

- สกลนคร
- สันป่าตอง 1
- สุพรรณบุรี 1
- สุพรรณบุรี 2
- สุพรรณบุรี 3
- สุพรรณบุรี 60
- สุพรรณบุรี 90
- สุรินทร์ 1
- ข้าวจ้าวหอมคลองหลวง 1
- ข้าวจ้าวหอมสุพรรณบุรี
- ข้าวจ้าวปิ่น กวก.1
- ข้าวจ้าวปิ่น กวก.2

หมวดที่ 5

พันธุ์ข้าวขึ้นน้ำไวต่อช่วงแสง

234

- ข้าวหอมแดง
- ตะเภาแก้ว 161
- นางฉลอง
- ปิ่นแก้ว 56
- พลายงามปราจีนบุรี
- เล็บมีอนาง 111

หมวดที่ 6

พันธุ์ข้าวน้ำลึกไวต่อช่วงแสง

250

- กข 19
- ปราจีนบุรี 1
- ปราจีนบุรี 2
- หันตรา 60
- อัญญา 1

หมวดที่ 7

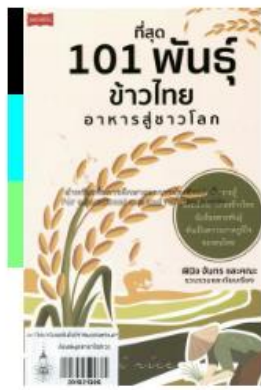
พันธุ์ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง

264

- ข้าวหอมกุหลาบแดง
- กข 17
- อาร์ 258

สามารถยืมและติดตามหนังสือใหม่ได้ที่ ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Walai Autolib

<https://lib.rmutp.ac.th/catalog/BibItem.aspx?BibID=b00108535>

ที่สุด 101 พันธุ์ข้าวไทย อาหารสู่ชาวโลก / พินิจ จันทร ...[และคณะ].

Author	พินิจ จันทร
Published	กรุงเทพฯ : เพชรพินิจ, 2565
Detail	270 หน้า : ภาพประกอบ ; 21 ซม
Subject	ข้าว --พันธุ์[+]
ISBN	9786165786188
ประเภทแหล่งที่มา	 Book

"สำหรับเพื่อการศึกษาและอ้างอิงเท่านั้น"